

Jak se lokalizuje svobodný a otevřený software

Petr Kovář

Otvorený softvér vo vzdelávaní, výskume a
v IT rešeníach, 3. července 2010

Základní pojmy

- Internacionalizace (angl. internationalization, i18n, I18n)
- Lokalizace (angl. Localization, l10n, L10n)
- Globalization, g11n
- Multilingualization, m17n

Komunitní lokalizace

- Shoduje se svou povahou s vývojem svobodného a otevřeného softwaru
- Méně vyžadovaných vstupních znalostí, více entuziasmu
- Jazykové nároky na překladatele
- Technický překlad: jazyková a faktická stránka
- Znalost softwaru
- Testování překladu
- Korektura, pravidlo posečkání a čtyř očí

GNU gettext

- Projekt GNU od roku 1995
- Knihovna umožňující internacionalizaci a lokalizaci systému GNU
- Sada nástrojů pro práci s lokalizačními soubory
- Katalog zpráv (angl. message catalog) = soubor PO
- Šablona POT
- Kompilované soubory MO

Další formáty

- Otevřený standard XLIFF, založený na XML
- Lokalizační soubory programů založených na Qt
- Případně další (prosté textové soubory s klíči a hodnotami aj.)

Struktura katalogu zpráv

- Úvodní řádky s komentáři
- Záhlaví
- Řetězce
 - Zdrojové a cílové řetězce s doplňujícími informacemi
 - Řetězce fuzzy
 - Prázdné (nepřeložené řetězce)
- Zastaralé řetězce

Editors katalogů zpráv

- Tradiční editory (desktop)
 - Poedit
 - Lokalize, Kbabel
 - Gtranslator
 - Textový editor s podporou Unicode (gedit, vim, Emacs atd.)
- Webové aplikace
 - Launchpad
 - Transifex
 - Pootle

CAT

- Computer-aided translation
- Překladová paměť (angl. translation memory, formát výměny TMX)
- Terminologická databáze (formát TBX)

Technický překlad

- Musí být fakticky přesný, nevynechávat informace
- Musí být jazykové korektní (spisovný jazyk vs. slang, zavedené pojmy vs. neologismy, vhodný styl)
- Měl by být jednotný čili konzistentní

Konzistence

- Nutná, volitelná, nevhodná
- Komunitní nástroje, sdílení dat a vědomostí
ohledně společné terminologie
- Paměti
- Terminologie jednotlivých projektů
- open-tran.eu
- Terminologie komerční lokalizace (know-how vs.
konzistence ekosystému)

Styl

- Technický překlad je odborný text
- Formální vyjadřování (ale: specifika úzce profilovaných programů)
- Odlišnosti mezi angličtinou a cílovým jazykem
- Stavba věty (zní smysluplně?, přirozeně?)
- Přesný vs. doslovný vs. otrocký překlad
- Specifika češtiny a slovenštiny: přivlastňovací zájmena, preponované nesklonné přívlastky, předložka *pro*
- Délka řetězce, limity UI

Styl

- Psaní velkých písmen, nadpisy
- Personifikace softwaru
- Infinitiv vs. imperativ slovesa vyjadřujícího činnost
- Slovesný vid (dokonavost)

Faktická správnost

- Riziko chybného překladu (ztráta dat, pád programu, renomé)
- Proměnné
- Značky
- Placeholders

Množné číslo

- Gettext: řeší pomocí nplurals
- Informace v záhlaví
- Dvě a více cílových hodnot
 - 2 auta, 5 aut

Kontext

- Velmi podstatné a velmi podceňované
- Správná internacionalizace
- Komentáře vs. kontextová informace ve zdrojovém kódu
- Komunikace s vývojáři

Korektura

- Kontrola pravopisu vs. kontrola překlepů
- Základní kontrola msgfmt
- Otestování překladu
- Kontrola kolegy
- Kontrola odložením
- Nejasnosti směřovat na ostatní překladatele, resp. vývojáře

Dokumentace

- Snaha lokalizaci sjednotit s UI
- Specifika dokumentace

Centralizace komunity

- Např. projekt l10n.cz
- Individuální projekty a překladatelé vs. spolupráce
- Sdílení informací, kontaktů, nástrojů, pomůcek
- Slovníky
- Paměti
- Diskuse, komunita

Individuální projekt

- Webová prezentace
- Zdrojové kódy
- Koordinace
- Kooperace

GNOME

- GTP, jazykové týmy
- Damned Lies
- Role v týmu
- Koordinace
- Rezervace, korektura, začlenění

Populární projekty

- Distribuce, Launchpad
- Translation Project
- Transifex
- GNOME
- KDE
- Mozilla
- OpenOffice.org

Webové aplikace

- Launchpad
- Transifex
- Pootle

**Děkuji za
pozornost!**

Petr Kovář
pknbe@volny.cz

Otázky a komentáře?

